

Javaslat

vitész Enczi Mihály őrmester (1914 – 1984) életművének és katonai pályájának

1

települési/tájegységi/ágazati²
értéktárba történő felvételéhez

Készítette:

Huszár András (név)

..... (aláírás)

Nagykanizsa, 2022. december 8. (település, dátum)

(P. H.)

---

¹ Kérjük, adja meg a nemzeti érték pontos megnevezését.

² Kérjük, húzza alá a megfelelőt.

I. A JAVASLATTEVŐ ADATAI

1. A javaslatot benyújtó (személy/intézmény/szervezet/vállalkozás) neve: **Huszár András**

2. A javaslatot benyújtó személy vagy a kapcsolattartó személy adatai:

Név: Huszár András

Levelezési cím: 8800 Nagykanizsa, Berzsenyi D. u. 6. A lph. 1 em. 7 a.

Telefonszám: +36 20 313 8033

E-mail cím: andras@synetic.hu

II. A NEMZETI ÉRTÉK ADATAI

1. A nemzeti érték megnevezése: **vitéz Enczi Mihály őrmester (1914 – 1984) életműve és katonai pályája**

2. A nemzeti érték szakterületenkénti kategóriák szerinti besorolása: :

agrár- és élelmiszergazdaság egészség és életmód épített környezet

ipari és műszaki megoldások **kulturális örökség** sport

természeti környezet turizmus és vendéglátás

a szakterületi besorolás indokolása: Egy kiemelkedő katona életművéről van szó.

3. A nemzeti érték a magyarországi együtt élő népekhez, az államalkotó tényezőként elismert nemzetiségekhez kapcsolódó érték:

igen , amely nemzetiség:

nem

4. A nemzeti érték fellelhetőségének helye: Polgár

5. Értéktár megnevezése, amelybe a nemzeti érték felvételét kezdeményezik:

települési tájegységi ágazati

amely értéktár neve: Polgári Települési Értéktár

6. A nemzeti érték rövid, szöveges bemutatása, egyedi jellemzőinek és történetének leírása, a megjelölt szakterületi kategória indokolása (amennyiben nemzetiséghez kapcsolódó érték, a nemzetiségi vonatkozások, a nemzetiséghez való kötődés bemutatása):

Enczi Mihály 1914. augusztus 23.-án született Polgáron római katolikus családban. Családja generációk óta a településen élt, szülei földműveléssel foglalkoztak.

Egy nővére, két húga és egy öccse volt, utóbbi szintén szolgált a második világháborúban.

Tanulmányait szülővárosában folytatta, 6 elemi osztályt végzett.

Ezután ipari iskolában tanult, később géplakatos szakmát szerzett. Fiatal kora ellenére nagy munkabírással és jó üzleti érzéssel rendelkezett. Cséplőgépkészítőként dolgozott, majd bérelt egyet, végül pedig vásárolt egy használt gépet, amivel bérbe dolgozott.

Miután megkapta behívóját Debrecenbe helyezték az ottani határvadász alakulathoz, ahol tudása és igyekezete alapján szakaszvezetővé léptették elő parancsnokai. Mint páncéltörőágyús rajparancsnok vett részt Kárpátalja visszavételében. 1939. március 15.-én a magyar előrenyomulást csehszlovák könnyű harckocsik tartóztatták fel, csapataink veszteségeket is szenvedtek az egyenlőtlen küzdelemben. Felettse parancsára az amúgy ló vontatta páncéltörő ágyút egy taxival a legkritikusabb frontszakaszra vontatták. Éppen időben vették fel a tüzelőállást, mert pár perccel később megjelentek az ellenséges harckocsik. Enczi Mihály a megfelelő pillanatban tüzet nyitott rájuk és a második lövésével már el is találta az egyiket, végül pedig további lövésekkel teljesen harcképtelenné tette. Ezért a haditettért a Magyar Arany Vitézségi Éremet adományozták részére 1939. július 2-án.

Ő volt a Magyar Királyi Honvédség ötödik katonája, aki a legénységi és altiszti állománynak adományozható legmagasabb kitüntetésben részesült. Ezt a kitüntetést a második világháborúban harcolt cca. 500 ezer katona közül mindössze 40 fő kapta meg. Csakis olyan egyéneknek ítelték oda, „*akik az ellenség előtt tanúsított személyes vitézségükkel, vagy hősie önfeláldozással értékes szolgálatot teljesítettek és ezzel kitüntetésre méltónak bizonyultak*”. 1939-ben nősült meg, házasságukból két fiúgyermekük született. Nagyon családcentrikus ember volt, szerettei voltak a legfontosabbak a számára.

1940. szeptember 5-én vették fel a Vitézi Rendbe. Később parancsnokai javaslatára és saját kérésére és a magyar királyi Kinizsi Pál Honvéd Altisztképző és Nevelő Intézetbe vezényelték, amelynek elvégzése után őrmesterként távozott az intézményből.

Kérvényezte felvételét a Magyar Királyi Testőrséghez, amelyet el is fogadtak, hiszen egy 185 cm magas, jó kiállítású, harcedzett katonáról volt szó, aki már kitüntette magát a harcmezőn. 1944 végéig teljesített itt szolgálatot, akkor a Testőrséget feloszlatták és besorolták a Szent László Hadosztályba. Egy alkalommal kocsija alatt felrobbant egy akna, amelynek következtében súlyos térsérülést szenvedett; a fájdalom élete végéig elkísérte. Táborig kórházba került, amely folyamatosan egyre nyugatabbra és nyugatabbra vonult vissza. Németország területén esett amerikai hadifogságba, ahonnan pár hónap múlva szabadult.

Hivatásos katonaként felvették a Nemzetgyűlési Őrségbe. Itt szolgált egészen 1949-ig, amikor az Államvédelmi Hatóság állománya vette át az Őrség feladatait. Ezt követően egy évet töltött Nyíregyházán a kiegészítő parancsnokságon. További katonai szolgálatot már nem vállalt, ezért leszerelték és tartalékos állományba helyezték.

A nulláról kellett újra kezdenie, így visszatért korábbi életéhez és földművelésbe kezdett. Az ezt követő közel 10 évben gazdálkodással foglalkozott és egyre előrébb jutott; végül már körülbelül 10 holdnyi területen gazdálkodott.

A termelő szövetkezetek korában Ő sem kerülhette el, hogy TSZ tag legyen. A Tánicsics Szövetkezetben dolgozott 4 évig, mint gépész. Ezután kinevezték a Hunyadi TSZ élére, majd az Egyetértés TSZ elnöke volt egészen 1974-ig. Ekkor lemondott vezetői pozíciójáról, de még három évet dolgozott, mint gépész. Végül 1977-ben ment nyugdíjba.

Egészen 1984-ben bekövetkezett haláláig háztáji gazdálkodással foglalkozott. A debreceni kórházban hunyta le szemeit örökre, végső nyughelye a polgári temetőben található.

Sírhelyét a Nemzeti Emlékhely és Kegyeleti Bizottság 68/2007. számú határozatával a Nemzeti Sírkert részévé nyilvánította, így örökös védettséget élvez, nem számolható fel. A virtuális sírkertbe „a magyar történelem és kultúra jelentős alakjainak sírjai tartoznak”.

7. Indokolás az értéktárba történő felvétel mellett:

A Magyar Arany Vitézségi Érmét mindössze negyven fő érdemelte ki a második világháború éveiben, csakis a Magyar Királyi Honvédség olyan legénységi állományú egyéneinek adományozták, akik az ellenség előtt tanúsított személyes vitézségükkel, vagy hősiességükkel értékes szolgálatot teljesítettek és ezzel kitüntetésre méltónak bizonyultak. Számos esetben erre már csak posztumusz kerülhetett sor.

Sajnálatos módon egyéb elismerésben a rendszerváltozás óta nem részesült; neve a feledés homályába merült. Ezért kell újra megismertetni őt és hőstetteit szülővárosának polgáraival és méltó módon megemlékezni róla. Kivételes katonai pályája és megbecsültsége a civil életben együttesen teszik Őt méltóvá arra, hogy személye bekerüljön a Polgári Települési Értéktárba

8. A nemzeti értékkel kapcsolatos információt megjelenítő források listája (bibliográfia, honlapok, multimédiás források):

Maruzs Roland – Dr. Szentváry-Lukács János – Hajlíthatatlanok – Magyar Arany Vitézségi Éremmel kitüntetett katonáink 1939-1945 (Dextramedia Gyártó, Kiadó és Szolgáltató Kft., Budapest, 2022)

9. A nemzeti érték hivatalos weboldalának címe: -

III. MELLÉKLETEK

1. Az értéktárba felvételre javasolt nemzeti érték fényképe vagy audiovizuális-dokumentációja

A fotó a HM Hadtörténeti Intézet és Múzeum Fotóarchívumának tulajdona.